

Päätoimittaja avasi blogin

MATTI VIRTANEN

YP:n päätoimittaja eli siis allekirjoittanut avasi blogin lehden verkkosivulla tammikuussa, viikkoa ennen presidentinvaalien ensimmäistä kierrosta. Niinpä blogissa aluksi ilmestyneet jutut ottavatkin kimmoketta eri suuntiin juuri vaalien tiimoilta, mutta jatkossa teemat ovat moninaistuneet. Blogiin pääsee siis YP:n verkkosivulta, osoitteesta *www.stakes.fi/yp*.

Ensimmäisessä tekstissään ”Blogin paikka” (9.1.2006) pyrin hiukan luotalemaan, mitä blogit ovat ja mitä järkeä blogin pidossa voisi olla tämäntyyppisessä lehdessä kuin YP. Tämä avausblogi on hivenen muokatuna tässä jatkona.

”Olen seurannut näiden presidentinvaalien aikana tiiviisti kahta päivittäistä vaaliblogia, hesarin Kuukausiliitteen toimittajan Unto Hämäläisen ja TV-uutisten politiikan toimituksen esimiehen Olli Ainolan. Enkä ole ollut ainoa. Hämäläisen mukaan pelkästään joulukuussa hänen blogillaan kävi 25 000 vierailijaa ja kommentteja blogeihin on tähän mennessä kertynyt reilusti yli tuhat. Tammi-kuun alussa (4/1) Hämäläinen ei maltakaan olla kehaisematta: ’Jos nämä vaalit jostain jäävät historiaan, niin blogeista. Tuo on omahyväisesti sanottu, mutta olkoot nyt.’

Silti: Hämäläisellä on päivittäin käytössään puolitoista miljoonaa painetun Hesarin lukijaa ja Ainolalla miljoona TV-uutisten katsojaa. Miksi he kirjoittavat verkkoon näitä bloge-

ja, joiden lukijakunta kuitenkin jää vain murto-osaan ’varsinaisesta’? Ilmiselvästi siksi, että blogeissa he ovat ikään kuin jutunteon keittiössä: paloittelemassa faktoja, kuorimassa lausuntoja ja paistamassa havaintoja, kun taas painettuun lehteen tai illan pääuutisiin viedään valmis annos. Tarkoitus on ’valmistella, kehitellä, taustoittaa varsinaisia juttuja’, Hämäläinen kirjoitti ensimmäisessä blogissaan (28/9).

Miksi Hämäläisen ja Ainolan blogeja luetaan? Koska he ovat kokeneita ammattitoimittajia, joiden materiaalinkäsittelyä muiden politiikan ammattilaisten, alan aktiivien ja innokkaiden penkkiurheilijoiden on huvi ja hyöty katsella. Eikä pelkästään katsella, vaan mennä mukaan keittiöön kommentoimaan, kysymään ja neuvomaan. Toimivien blogien ehkä tärkein ominaisuus, niin tekijöiden kuin lukijoidenkin kannalta, näyttää olevan vuorovaikutus, kaksisuuntaisuus. Tekijät testaavat ajatuksiaan ja näkemyksiään, mutta niin tekevät myös lukijat, ja parhaimmillaan syntyy argumentoivia keskusteluketjuja, joissa lukijat reagoivat enemmän toistensa kuin bloginpitäjien teksteihin. Niinpä viisas blogisti (kuten Hämäläinen tai Ainola) puuttuu keskustelun kulkuun vain silloin, kun häneltä suoraan kysytään tai pyydetään kommenttia tai kun hän haluaa korostaa jonkin palautteen arvoa.

Viime aikoina blogeja on syntynyt kuin sieninä sateella niin suoraan nettiin kuin monen-

laisen muun median kylkeen, useimmiten eri alojen erikoistoitettujen pitäminä. Yhdenkään tieteellisen tai tieteellisluontaisen lehden osalta minulla ei blogeista ole havaintoa. Toimiskollainen Yhteiskuntapolitiikkalehden nettisivulla? Kokeilematta ei tiedä.

Siispä kokeillaan, nyt heti. Tällä päivämäärällä julistan päätoimittaja Matti Virtasen YP-blogin avatuksi. Painettu YP ilmestyy kuusi kertaa vuodessa ja niissä päätoimittaja seuraa ajan hengetä liikkeitä paitsi yleisellä toimituspolitiikalla myös kirjoittamalla pääkirjoituksia sekä toimittamalla Ajassa liikkuu -osastoa ja erityisesti sen päättävää Ajatusten Tonava -nimistä palstaa. Zeitgeistin perässä tässä bloggissakin tullaan olemaan. Hausa ovat erityisesti heikot signaalit, vahvistuvat trendit ja avautuvat mahdollisuudet.

Kuusi kertaa vuodessa tekee keskimäärin joka toinen kuukausi, joten painettujen numeroiden väliin mahtuu aika monta blogia. Juttujen tiheyttä en osaa tarkalleen ennakoida, katsotaan, miten vinosti aika liikkuu.

Stakes on parhaillaan uusimassa verkkojärjestelmänsä, uusi otetaan käyttöön muuttaman kuukauden kuluessa. Sen valmistuttua blogiin on mahdollista asentaa suora palaute-mahdollisuus ja juokseva arkisto. Siihen asti käytössä on nykyinen karvalakkimalli, jossa palautte pitää lähettää erikseen minun sähköpostiini. Siirrän palautteet ja mahdolliset kommentti-

ni sitten manuaalisesti blogiin. Kirjoittakaa! Blogi ei elä ilman teitä.

Mitään ohjelmajulistusta en

ryhdy blogiin muotoilemaan, sisältö muotoutuu tekemällä, ja se sitten toimii tahi ei. Seuraava eli ensimmäinen varsinainen blogi

ottaa kimmoketta YP:n pääkirjoituksesta 'Suomen presidentti' (6/05).”

Suuri kirja suurista ikäluokista

PASI PYÖRIÄ

Antti Kariston toimittama *Suuret ikäluokat* on kattava esitys paljon puhutusta mutta verrattain vähän tutkitusta aiheesta. Vaikka heti toisen maailmansodan jälkeen syntynyt sukupolvi ei tiettävästi ollut suhteellisesti yhtä suuri missään muualla kuin Suomessa, sukupolvitutkimuksen näkökulmasta tietoa suuriin ikäluokkiin kuuluvista suomalaisista ei liiemmästi ole. Ehkä suuret ikäluokat, joihin tässä arvioitavan teoksen kirjoittajista monet lukeutuvat, eivät ole halunneet tutkia itseään ja nuoremmat tutkijapolvet eivät taas ole olleet kiinnostuneita opettajiensa kohortista – mene ja tiedä. Poikkeuksen tosin muodostaa Jani Erolan ja Terhi-Anna Wilskan toimittama artikkelikokoelma *Yhteiskunnan moottori vai kivireki?* vuodelta 2004.

Johdantoartikkelissaan Karisto kysyy, kuinka suuret ikäluokat tulisi rajata. Rintamamiesten kotiuduttua syntyvyys kääntyi jyrkkään nousuun vuoden 1945 puolivälin jälkeen saavutuksen huippunsa vuonna 1947, jolloin syntyi ennätykselliset 108 168 uutta kansalaista. Vielä vuonna 1950 syntyvyys ylitti vuoden 1945 tason, joten Kariston mukaan on perusteltua lukea tänäkin vuonna syntyneet

suuriin ikäluokkiin kuuluviksi. Sen sijaan on kyseenalaisempaa, voidaanko tämän rajapyykin jälkeen syntyneitä enää laskea mukaan, vaikka esimerkiksi olympiavuonna 1952 syntyvyys tilapäisesti nousikin. Näin ollen suuriin ikäluokkiin voidaan rajata vuosina 1945–1950 syntyneet, joskaan kaikki tässä arvioitavan teoksen kirjoittajat eivät tähän ratkaisuun tyydy.

Suurten ikäluokkien (tilastolista) määrittelyä mielenkiintoisempaa on kysyä, mikä tekee sodanjälkeisestä sukupolvesta erityisen. Selvää on ainakin se, että suuriin ikäluokkiin kuuluvat varttuivat hyvin toisentyypissä ympäristössä kuin heidän omat vanhempansa tai lapsensa. Suomen historiassa suuret ikäluokat ovat eräänlainen silta köyhästä sotien runtelemas- ta maatalousyhteiskunnasta verrattain vauraaseen hyvinvointivaltioon.

Suuret ikäluokat -teosta onkin mielenkiintoista lukea monitasoisena kertomuksena Suomen nopeasta modernisoitumisesta. Vaikka suuriin ikäluokkiin kuuluvat eivät syntyneet hopealusikka suussa, jo heidän lapsuusaikanaan sodasta selvinnyt sukupolvi valoi tulevan hyvinvoinnin kivijalan: ”Kun vii-

Antti Karisto (toim.)
Suuret ikäluokat
Tampere: Vastapaino, 2005
365 s.

meinen sotakorvausjuna syyskuussa 1952 sivuutti Vainikkalan raja-aseman, Suomi oli taloudellisesti saavuttanut ja jo ohittanut sotaa edeltävän tason, tarkasteltiinpa tilannetta kansantuotteen suuruuden, teollisuuden tai ulkomaankaupan volyymin perusteella”, Karisto kirjoittaa. Erityisesti 1950-luvun ajan henkeä luonnehtivatkin optimismi ja luja usko parempaan tulevaisuuteen.

Toisaalta sodan henkiset arvet olivat paljon syvemmät kuin taloudelliset menetykset. Myös puute ja kurjuus olivat arkipäivää sodasta selvinneille ja heidän lapsilleen. Nykypäivän näkökulmasta on vaikeaa, ellei täysin mahdotonta, kuvitella, kuinka vaatimattomista oloista monet suuriin ikäluokkiin kuuluvat ponnistivat. Välittömästi sodan päättymisen jälkeen elettiin säännöstely- ja korttitaloutta, luettiin öljylyhdyn valossa, oman kodin puuttuessa asuttiin pakkosiirtolaisina toisten nurkissa ja joskus jopa pommisuojoissa, eikä